

[Per Stig Møller]

tiden nye talenter til både blandt skuespillerne og forfatterne, og vi skal sørge for, at de har vækst- og udfoldelsesmuligheder. Det er vores forpligtelse. Ikke bare for at holde dem beskæftiget på et så højt niveau som muligt, men fordi teatret som alle andre kunstarter tjener befolkningen til inspiration og rekreation. Det sidste er ganske vist et uartigt ord i en kulturdebat, men det er at misforstå kunstens resende virkning, som grækerne talte om, hvis man ikke respekterer dens rekreative aspekt.

I ministerens forslag findes mulighederne for at satse på kvalitet og fornyelse, således at man ikke må nøjes med det – og jeg citerer: – »miskmask-repertoire«, som Leon Feder i Berlingske Tidende for 21. februar 1984 føler sig påtvunget på grund af »en utålelig jagt på høje belægninger og populære successer«. Er den slags teatrets vilkår, forsvinder med tiden både kvaliteten og fornyelsen, for man skal ikke tro, at rekreation gennem kunsten har noget med dårlig kvalitet at gøre. En dårlig komedie hverken gavner eller fornøjer, den irriterer.

I ministerens forslag er der det gode element, at teaterlederen får større dispositionsfrihed, fordi han kan indregne næste år i sit budget. Efter samme forslag kan amterne mere selvstændigt og dermed mere ansvarligt gå ind i områdets teaterliv. Jeg ved godt, der er nogle, der frygter, hvad amterne kan finde på. Hvis man frygter amtspolitikerne, så frygter man jo faktisk demokratiet. Det er følgerig også rigtigt af ministeren at give amterne ansvaret for udmøntningen af abonnementsordningerne og for Storkøbenhavns vedkommende at begrænse teaterudvalget til de over for borgerne ansvarlige. Det er i den forbindelse rigtigt af ministeren at udstrække ungdomsrabatterne til alle unge under 25 år, ligesom det var rigtigt af den storkøbenhavnske landsdelsscene at indføre Magdalonekortet for de ældre.

Set ud fra et økonomisk synspunkt kan vi nok være enige om, at teatrene skal have det så godt som muligt, men det er måske ikke så godt, når det sker på bekostning af andre kulturområder. Her er det vigtigt, at ministeren har kunnet påpege, at den automatiske, procentuelle støtte på 6 år har medført en stigning på 100 pct. alene inden for det i forslaget berørte teaterområde, alt medens kulturministeren kun har fået en stigning på 60

pct. til sit budget, hvilket vil sige, at andre dele af kulturlivet, som ikke har haft den samme automatik indbygget som disse teatre, har måttet betale gildet for teatergængerne. Det har også de andre teatre, der skal bruge ministeriets såkaldte frie midler, måttet sande. Det kan man ikke kalde nogen særlig bevidst teaterpolitik og slet ikke nogen bevidst kulturpolitik. Derfor er det korrekt af ministeren at foreslå, at det er ministeriet, som forlods opfører på forslaget til finansloven, som folkettinget så tager stilling til, hvor meget der i det kommende år kan afses til teatrene. Her finder jeg grund til at hæfte mig ved de for teaterlivet beroligende ord om, at staten ikke hermed vil nedbringe sit beløb til disse scener.

Vi kan vel kun være enige om, at snabelkassesystemet ikke er noget godt system, hvis man vil bringe orden og bevidsthed i økonomien. Man må vide, hvad man vil indskibe sig i – og til hvilken pris. Som så meget andet skal også kulturlivet med alle dets beslutningstagere decentraliseres, og det sker jo i dette forslag. Her som så mange andre steder må snabelkassen smækkes i.

Så meget desto vigtigere er det, at kulturlivet, som er svagere stillet end så mange andre områder, ikke lemlæstes undervejs. Derfor skal vi se nøje på alle tre forslag i udvalget, idet vi altså her kan tilkendegive, at vi er enige i grundprincipperne i ministerens forslag. Deraf fremgår også, hvor vore betænkeligheder ligger i forhold til det af socialdemokratiet, SF og VS fremsatte forslag. Vi kan faktisk have megen sympati for mange af intentionerne, både hvad angår dansk dramatik, som jeg har nævnt, egnsteatrene, børneteatrene og rejsende teatre, men vi skal også i den forbindelse gøre opmærksom på, at ministerens forslag jo ikke ændrer noget ved de overordnede principper på dette felt, det såkaldte § 16-område.

Jeg er ikke særlig sikker på, at det udvide teaterråd med konsulenter og sekretariat er vejen frem, hvis man skal søge mangfoldighed, for disse forskellige råd, der kan træffe beslutninger, arbejder jo ofte ud fra en establishment- eller kunstmodeholdning, og det bringer i hvert fald flere dørvogtere ind i billedet, end det åbner døre. Det viser erfaringen.

Jeg synes, der er mange rigtige ting i det radikale venstres forslag, således som jeg og-